

Notitie

aan Algemene Vergadering NOC*NSF
van Bestuur NOC*NSF
betreft Voortgang implementatie Plan van Aanpak SIM (Seksuele intimidatie en Misbruik in de sport)
datum 27 maart 2019

Achtergrond

De onderzoekscommissie de Vries heeft in december 2017 haar rapport over seksuele intimidatie en misbruik in de sport gepubliceerd. De sport is vanaf dat moment aan de slag gegaan om de 42 aanbevelingen van dit rapport te implementeren. Hiertoe heeft zij een plan van aanpak vastgesteld in AV van mei 2018. Onderstaand schetsen we de voortgang ten aanzien van realisatie van belangrijke elementen uit het plan van aanpak, waaronder: de meldplicht, omvorming Vertrouwenspunt Sport naar het Centrum Veilige Sport, ontwikkeling case management systeem, ontwikkelingen verbetering opvolging meldingen, communicatie voorkomen grensoverschrijdend gedrag en vergroten meldingsbereidheid, stappenplan preventie Rutgers, aandacht en inspanningen voor (seksueel) grensoverschrijdend gedrag op lokaal niveau en tot slot opleidingen van vertrouwenscontactpersonen.

Meldplicht en melden

In de AV van 19 november jongstleden is de gewijzigde blauwdruk tuchtrecht seksuele intimidatie vastgesteld door de leden. Hierin is afgesproken de meldplicht ook te laten gelden voor begeleiders. Het Instituut voor Sportrechtspraak stelt binnen enkele weken een uitgewerkt tuchtreglement vast waarin deze meldplicht is vastgelegd. Hiermee voldoen in 1 keer 64 sportbonden aan de meldplicht.

Inmiddels is in samenwerking met sportbonden net als in een aantal andere sectoren een meldcode ontwikkeld waarin handvatten zijn opgenomen wanneer je melding moet maken en hoe dat proces in zijn werk gaat. Deze meldcode is inmiddels verstuurd via de nieuwsbrief aan bondsdirecteuren en gepubliceerd via Ledennet. Tevens is deze vertaald naar een infographic (zie bijlage 1) die sportbonden kunnen communiceren naar besturen van verenigingen. Deze infographic wordt ook gepubliceerd op de website van Centrum Veilige Sport.

Omvorming Vertrouwenspunt Sport naar Centrum Veilige Sport

Een belangrijke aanbeveling uit rapport van commissie de Vries was het omvormen van het Vertrouwenspunt Sport naar Centrum Veilige sport. De organisatorische wijzigingen die hiervoor

noodzakelijk waren hebben inmiddels plaatsgevonden. Sinds februari zijn 2 nieuwe medewerkers aangenomen als casemanagers, welke worden aangestuurd door de coördinator van Centrum Veilige Sport. De poule van Vertrouwenspersonen is geherstructureerd en er zijn 3 nieuwe vertrouwenspersonen aangenomen. Alle vertrouwenspersoon en casemanagers dienen de opleiding tot vertrouwenspersoon te hebben gevolgd en lid te zijn van de landelijke vereniging van vertrouwenspersonen (LVV). Jaarlijks dienen zij voldoende permanente educatie (PE) punten te behalen voor de bijbehorende certificering die door een onafhankelijke certificatie instelling (CRP) wordt verstrekt. Daarnaast zullen de vertrouwenspersonen en casemanagers tweemaal bijscholing volgen. Tot slot zal er tweemaal door een extern bureau intervisie worden georganiseerd voor de medewerkers en vertrouwenspersonen om te leren van elkaars ervaringen. De bijscholing en de intervisie zijn onderdeel van de PE punten voor de CRP certificering. Daarbij geeft de LVV vastgestelde werkwijze van de vertrouwenspersoon een uniforme basis van handelen. Op deze manier wil het centrum veilige sport de kennis van de betrokken medewerkers een impuls geven en borgen.

De werkzaamheden van de poule van vertrouwenspersonen beperkt zich tot het zijn van een vertrouwenspersoon van slachtoffer en eventueel voor beschuldigde bij complexe zaken. Zij staan naast het slachtoffer of de beschuldigde en hebben kennis van het sportnetwerk.

Vertrouwenspersonen hebben geen adviserende rol. Tevens zijn zij niet meer betrokken bij informatieverstrekking of advies aan bestuurders van sportverenigingen bij incidenten of preventieve maatregelen. De casemanagers op kantoor fungeren als front office bij mensen die contact zoeken over grensoverschrijdend gedrag. Dat kunnen zowel vragen zijn over vormgeven van preventief beleid, als vragen over hoe te handelen bij een incident als bestuur, ook staan zij slachtoffers en beschuldigden te woord. Daarnaast hebben zij de taak bij te houden hoe binnen gekomen meldingen procesmatig verder verlopen.

Momenteel wordt er gewerkt aan de bouw van een nieuwe website voor centrum veilige sport. Deze zal voor 15 april live zijn voor wat betreft het gedeelte waar mensen terecht kunnen om vermoedens van grensoverschrijdend gedrag te melden of te bellen voor een vertrouwelijk gesprek. Ook is vanaf die datum mogelijk dat slachtoffers in de avond en nacht gebruik kunnen maken van een chatfunctie die Fier voor de sport heeft ingericht.

Tevens zal een aanvang zijn gemaakt met het gedeelte van de website waar professionals of vrijwilligers die werkzaam zijn bij sportbonden, sportverenigingen, andere sportaanbieders en gemeenten informatie kunnen vinden over vormgeven van preventief beleid op terrein van grensoverschrijdend gedrag en integriteit. Hierin is ook de informatie opgenomen hoe dergelijk professionals kunnen handelen bij een incident. Hiermee wordt de huidige informatie van de NOC*NSF website afgehaald en beter bereikbaar gemaakt.

Ontwikkeling casemanagementsysteem

Het casemanagementsysteem is volop in ontwikkeling. Er worden momenteel afspraken gemaakt met het Instituut voor Sportrechtspraak over welke informatie procesmatig mag en kan worden gedeeld met het Instituut voor Sportrechtspraak. In het tweede kwartaal van dit jaar zal dit systeem gaan draaien en zullen sportbonden worden opgeleid om met het systeem te gaan werken. In de Algemene Vergadering NOC*NSF is in mei 2018 afgesproken dat alle sportbonden signalen over seksueel grensoverschrijdend gedrag moeten registreren in dit systeem. NOC*NSF heeft met dit systeem de mogelijkheid om periodiek geanonimiseerde rapportages op te leveren over de signalen die zijn binnen gekomen en wat daar procesmatig mee is gebeurd. NOC*NSF zal deze rapportages ook gaan publiceren. Het systeem geeft ook de bonden de mogelijkheid zelfstandig eigen specifieke rapportages te maken voor bond verslaglegging.

Tevens zal worden onderzocht of en op welke wijze deze manier van registreren ge-audit moet/kan worden. NOC*NSF gaat hierover in gesprek met de huidige Auditcommissie Seksuele Intimidatie. De huidige leden van de Auditcommissie hebben aangegeven te willen stoppen, maar bereid te zijn een bijdrage te willen leveren aan een goede overdracht. De directie van NOC*NSF heeft de leden van de Auditcommissie uitgenodigd om hierover van gedachten te wisselen en is in afwachting van een reactie.

Bij het inrichten van het case management systeem wordt deze getoetst met de AVG richtlijnen en wordt er scherp naar privacy gevoeligheden gekeken. Tevens wordt er een document met werkafspraken gemaakt voor het samenwerken met het Centrum Veilige Sport en de gebruikers bij de sportbonden.

Het casemanagementsysteem zal 'pas' in 2019 in gebruik worden genomen. Dit heeft tot gevolg dat NOC*NSF voor de jaren 2017 en 2018 nog op de gebruikelijke wijze zal rapporteren over grensoverschrijdend gedrag in de sport. Deze rapportages worden gegenereerd via de huidige registratiesystemen die hun beperkingen kennen, zoals al eerder door de Auditcommissie SI is benoemd. Uit oogpunt van transparantie en continuïteit in de cijfers publiceert NOC*NSF deze cijfers. De cijfers over 2018 zijn onlangs uitgevraagd bij de sportbonden en zullen in de AV van mei dit jaar worden aangeboden aan de leden. NOC*NSF realiseert zich dat deze cijfers onvoldoende beeld geven over de daadwerkelijk situatie in de sport. NOC*NSF heeft offertes opgevraagd voor het uitvoeren van een prevalentieonderzoek naar seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport om meer betrouwbare beleidsrijke informatie op te halen over de stand van zaken aangaande seksueel grensoverschrijdend gedrag. Het is de intentie om dit onderzoek in 2019 uit te voeren en dit onderzoek periodiek te herhalen.

Ontwikkelingen verbetering opvolging meldingen

Uit prevalentieonderzoeken naar seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport weten we dat er meer slachtoffers in de sport zijn, dan het aantal contacten en meldingen die hierover zijn. In die zin vindt NOC*NSF het een positieve ontwikkeling dat uit de laatste rapportage over grensoverschrijdend gedrag blijkt dat meer personen contact zoeken met sportbonden en het huidige Vertrouwenspunt Sport om hierover te praten.

Tuchtrechtelijk lopen er op dit moment weer meer onderzoeken naar seksueel grensoverschrijdend gedrag bij het Instituut voor Sportrechtspraak dan in de vorige voortgangsrapportage. De investeringen die NOC*NSF en het Instituut voor Sportrechtspraak (ISR) hebben gepleegd in het inrichten van een onafhankelijk onderzoekscommissie en een poule van aanklagers die onderzoek doen naar incidenten op gebied van seksueel grensoverschrijdend gedrag, lijken nu vruchten af te werpen. Sinds de inrichting van een onderzoekscommissie in de sport bij het Instituut voor Sportrechtspraak, zijn 25 gevallen in onderzoek genomen. Daarvan zijn er 12 nog in behandeling.

NOC*NSF heeft opdracht verstrekt aan Marjan Olfers om nieuw voorstel voor een register voor ontuchtplegers in de sport nader uit te werken. In de toekomst kunnen mensen die in strafrecht veroordeeld zijn of een ordemaatregel hebben opgelegd gekregen ook mogelijkwijs worden toegevoegd aan dit register. Tevens onderzoekt NOC*NSF of raadpleging van dit register ook eenvoudiger kan worden georganiseerd.

NOC*NSF werkt nog steeds samen met de politie en OM om de afspraak uit het convenant over de aanpak van ongewenst seksueel gedrag in en rondom de sport nader te concretiseren (specifiek in gevallen waarbij sprake is van een vermoeden van een strafbaar feit) af te ronden.

Op veel punten zijn we het eens geworden en kunnen we de samenwerking verder gaan verbeteren. NOC*NSF heeft daarbij nog wel de wens dat in de systemen van politie en OM ook wordt bijgehouden wanneer een misbruikzaak een relatie heeft met de sport, zodat na eventueel strafrechtelijk maatregel ook binnen het tuchtrecht nog een maatregel kan worden genomen of een persoon kan worden opgenomen in het register van ontuchtplegers in de sport.

Communicatie voorkomen grensoverschrijdend gedrag en vergroten meldingsbereidheid

Vanaf 1 januari 2019 is NOC*NSF gaan samenwerken met Renald Majoor. Majoor, zelf in zijn jeugd slachtoffer van seksueel misbruik in de sport, gaat als ambassadeur van het tegengaan van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport optreden. De samenwerking tussen NOC*NSF en Renald Majoor zal vooral bestaan uit het verlenen van medewerking aan het maken van voorlichtingsmateriaal waarmee de bewustwording en meldingsbereidheid in de sport kan worden vergroot. Ook zal Renald bij diverse gelegenheden zelf over zijn ervaringen vertellen en zijn visie geven over de maatregelen die dienen te worden genomen.

NOC*NSF is samen met een communicatiebureau begonnen met het vormgeven van de communicatie van het centrum veilige sport evenals de communicatie om de meldingsbereidheid te vergroten. Om de meldingsbereidheid verder te vergroten is een groot bereik via internet en massamedia noodzakelijk, welke omvangrijke kosten met zich meebrengt. NOC*NSF gaat komende maanden onderzoeken hoe deze kosten gedekt kunnen worden. Inhoudelijk zal de campagne geschoeid zijn op de Start to Talk campagne van de Raad van Europa, waarover we hebben gerapporteerd in de voorgaande voortgangsrapportage.

Om aan de slag te gaan met het creëren van een veilig sportklimaat en grensoverschrijdend gedrag binnen de vereniging bespreekbaar te maken organiseert de stichting De Stille Verbroken van Renald Majoor in samenwerking met NOC*NSF, VWS, Gemeente Arnhem en Framed festival Papendal een thema ochtend op het bruisende BMX Framed festival op 12 mei in Arnhem.

Stappenplan preventie Rutgers

Op 7 december 2018 is de subsidieverlening van VWS is binnengekomen in het kader van de implementatie van de aanbevelingen van commissie de Vries in. Dit maakte het mogelijk om Rutgers de opdracht te verstrekken voor de ontwikkeling van een stappenplan voor preventie. Hier is onmiddellijk een aanvang meegenomen. Via de werkgroep grensoverschrijdend gedrag wordt input vanuit sportbonden, maar ook sportverenigingen gegenereerd, zodat dit stappenplan goed aansluit bij de behoefte. Het stappenplan zal de huidige Toolkit SI gaan vervangen en ingaan op concrete praktische stappen voor de vereniging. Het is de ambitie dit stappenplan op het evenement van de Stille Verbroken op 12 mei te presenteren.

Aandacht en inspanningen voor (seksueel) grensoverschrijdend gedrag op lokaal niveau

Het mooie van het landelijke Sportakkoord is dat deze tot doel heeft te inspireren tot lokale sportakkoorden. Om die reden vindt NOC*NSF het van belang om in dit document voor wat betreft het preventieve beleid op grensoverschrijdend gedrag en integriteit gemeenten worden gewezen op collectieve instrumenten/ondersteuning die er beschikbaar zijn en zij geïnspireerd worden hun eigen rol te pakken. Op die manier werkt het Sportakkoord als het vliegwiel dat het wil zijn. NOC*NSF heeft daarvoor een tekstsuggestie doorgegeven die u aantreft in bijlage 2.

Om ervoor zorg te dragen dat de acties die wij adviseren aan gemeenten (zie bijlage 2) goed van de grond komen is het verkrijgen van de subsidie voor opzetten van poule van experts en de

organisatie van lokale informatieavonden van groot belang. NOC*NSF is hierover in gesprek met het Ministerie van VWS en hoopt hierover spoedig uitsluitsel te verkrijgen.

Tot slot heeft NOC*NSF voorgesteld om in het bestedingsplan voor 2020 de extra 300.000 euro die in 2019 zijn vrij gemaakt voor de implementatie van de aanbevelingen de vries te continueren in 2020 om de werkzaamheden van het centrum veilige sport, maar ook de andere in gang gezette werkzaamheden goed voort te kunnen zetten.

Vertrouwenscontactpersonen en opleiding

Sinds 2006 wordt ingezet op het aanstellen en trainen van vertrouwenscontactpersonen (VCP) bij bonden en verenigingen. In geval van ervaren grensoverschrijdend seksueel gedrag kunnen leden van de vereniging of bond deze VCP in vertrouwen nemen. Sinds 2016 kunnen we rapporteren dat alle sportbonden een vertrouwenscontactpersoon hebben aangesteld. Daarnaast zijn via de training van de Academie van Sportkader (ASK) inmiddels ruim 1500 vertrouwenscontactpersonen getraind die veelal op verenigingsniveau actief zijn. In 2018 is de opleiding herschreven en is er een elearning module aan toegevoegd. In 2017 hadden 56 procent van alle verenigingen een vertrouwenscontactpersoon aangesteld. In 2008 was dit nog 21 procent. Voor de VCP verenigingen zijn er in 2018 in totaal 3 terugkomdagen georganiseerd voor kennisdeling en netwerk opbouwen.